

lepše, da ne bi šel denar iz dežele. Nastale bi lepe, patriarhalne razmere, kjer bi bilo enim zagotovljeno delo, drugim denar.

Stavka se je končala, brez zvišanja plač seveda; saj je bila tvornica zadosti izgubila pri Mosterihu; a sprejeli so se zopet vsi delavci, tudi Brnot, kadar pride namreč opran in očiščen iz zapora; in še sto kron je podaril gospod Klepš najpotrebnejšim delavcem.

Novine so pisale, da si je priborilo delavstvo sijajno zmago nad krutim kapitalom, in se začele potem prepirati, katera stranka da si je stekla največ zaslug za to zmago; vse pa so obžalovale, da je zahtevala stavka tri nedolžne žrtve; toda brez žrtv ni boja, brez boja ne zmage; zmaga se je dobila z združenimi silami, in pokazalo se je, kakšna moč da je v slogi; vsi delavci so se držali izborni; sebičnih stavkokazcev se ni dobilo, razen enega, ki naj si sam pripiše, da je dobil po grbi (priljubljena opisava) in da ga je izbacnilo zavedno delavstvo iz svoje srede.

Te besede so letele na Janeza, ki ga sicer niso imenovalle novine, ker je bil brezpomembna oseba, a ga hudo prijemale zaradi njegove sebičnosti. Janez bi se bil zopet jezil, če bi jih bil bral.

V tvornici se je pričelo redno delo, enolično, duhomamno; nekateri delavci so nasvetovali, da naj bi se poslale zahvalne diplome tistim, ki so pomagali, da je prenehala stavka; večina je odklonila nasvet.

Janez pa se je vrnil s svojima sestrama vesel in pogumen na svoj dom.

„Ali ste prinesli kaj denarja?“ je vprašal stari Kocjan, ki je sedel v kožuhi na čelešniku.

„Nič, oče,“ je rekel Janez; „ampak doma ga bomo dobili.“

„Sem si precej mislil,“ je dejal mož razočaran in zadremal.

Janež se je lotil z vso vnemo starega dela v sladki zavesti, da ne dela samo zase, ampak še bolj za mlado gospodinjo, ki je pripravljala na Fužinah balo in oskrbovala dva groba. In delo se mu je spešilo, ker sta mu pomagali Lojza in Franca, ki sta za sebe samo molili, delali pa zanj in za hišo. Če živi namreč hiša takšnega konsumenta, kakršen je bil Kocjan, se mora žrtvovati eden ali drugi domač producent, da reši in drži hišo. To vedo prav dobro slovenske matere, ki znajo tako lepo združiti pobožnost s skrbjo za dom, da se večkrat ne pozna, kaj da prevaguje.

Uspešno delo je vir zadovoljnosti; zato je bil Janez vesel in zadovoljen. Stari Kocjan pa je ostal nezadovoljen, načeloma, ker je nezadovoljnost v mnogih ozirih dobra; z njo skrbimo za izboljšanje in se branimo poslabšanja. Najzadovoljnejši sami s seboj in tedaj tudi z vsemi drugimi pa sta bili Lojza in Franca, kakor da bi bilo res, da se lepše plačuje delo za bližnjika ko delo za sebe in za denar.

Spomin na te ...

Zložil dr. Leopold Lénard.

Spomin na te je kot molitev,
ki v svetem kraju iz srca kipi;
spomin na te je kot pesnitev,
ki nam pričara, kar le v snu živi.

Spomin na te je meč nabrušen,
ki s slastjo sreblje vročo kri vragov;
spomin na te je most porušen,
ki loči me od blaženstva bregov.

Spomin na te je cvetka skrita,
ki ni je še zagledalo oko;
spomin na te — mladost ubita,
katere nikdar več nazaj ne bo.

Spomin na te oblak je sinji,
ki sam ne ve, kam veter ga drvi;
spomin na te je jek v pustinji
kateremu nikjer odmeva ni.

